

U z n e s e n i e

Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci návrhu navrhovateľa
[REDAKOVANÉ], obyvateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr.
Milanom Zimanom, advokátom, Bratislava, Špitálska 37, na začatie
konania o ochrane ústavných práv a slobôd občanov, na neverejnom
zasadnutí rozhodol

t a k t o :

Návrh [REDAKOVANÉ] o ochrane ústavných práv a slobôd o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ [REDAKOVANÉ] podal dňa 18. 8. 1993 na Ústavný súd
Slovenskej republiky návrh na začatie konania o ochrane ústavných práv a slobôd
občanov. V návrhu uvádza, že od 21. 12. 1988 vykonáva funkciu sudcu z povolania,
v súčasnosti na Mestskom súde v Bratislave. V zmysle zákona č. 420/1991 Zb. o
platových pomeroch sudcov a justičných čakatel'ov, v znení zákona č. 148/1993 Z.
z., bol mu s účinnosťou od 16. 7. 1993 priznaný základný plat podľa § 4 ods. 1
citovaného zákona v druhej platovej skupine a v treťom platovom stupni vo výške
11.475 Sk.

Takto stanovený základný plat, podľa navrhovateľa, je v
rozpore so zákonom č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých
ústavných činiteľov Slovenskej republiky, najmä v nerešpektovaní ust. § 1, § 2, §
23 ods. 1 a § 31 tohto zákona. Rovnako je v rozpore so zákonom č. 460/1992

Zb. - Ústavou Slovenskej republiky. Plat sudcu sa má odvíjať od platu poslanca. Priemerným platom sudcu, podľa § 2, § 23 ods. 1 zákona č.

120/1993 Z. z., je plat poslanca, ktorý predstavuje sumu 13.500 Sk mesačne. V mesiaci jún 1993 bol mu priznaný plat 7.200 Sk, rozdiel v jeho neprospech je 6.300 Sk. V mesiaci júl 1993 bol mu priznaný plat 9.337 Sk mesačne, rozdiel v jeho neprospech je 4.163 Sk. Zákon č. 420/1991 Zb., v znení zákona č. 148/1993 Z. z., je v tomto zmysle protiústavný, lebo nerešpektuje rovnocenné postavenie súdnej moci s výkonnou a zákonodarnou mocou, čím nie je v Slovenskej republike garantované nezávislé a nestranné súdnictvo (čl. 141 ústavy).

Podľa navrhovateľa, vydaním platového dekrétu č. SPR 3672/93 zo dňa 16. 7. 1993, bol porušený čl. 36 písm. a/ ústavy v spojení s čl. 28 Listiny základných práv a slobôd. Priemerný plat 13.500 Sk je výrazom rovnocenného postavenia jednotlivých zložiek štátnej moci, keďže ani plat poslanca, či ministra, nie je závislý od dĺžky praxe, ako sa to posudzuje pri určovaní platu sudcu. Krátenie základného platu je neoprávnené, prieči sa § 1 zákona č. 120/1993 Z. z.. Navrhovateľ je toho názoru, že nositelia štátnej moci sú si rovní a preto nemá byť rozdiel v ich základných platoch. Žalobnou žiadosťou žiadal zrušiť napadnutý platový dekrét číslo SPR 3672/93 zo 16. júla 1993.

Ústavný súd Slovenskej republiky podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. je povinný každý návrh predbežne prerokovať na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Ak návrh nebol odmietnutý, je prijatý na ďalšie konanie.

Pri príprave konania na predbežné prerokovanie návrhu ústavný súd zisťuje

- či sú splnené zákonom stanovené podmienky konania pred ústavným súdom

- či návrh podala oprávnená osoba (§ 18 zák. č. 38/1993 Z. z.)
- či návrh je prípustný (§ 24 ods. 1 a 2 zák. č. 38/1993 Z. z.)
- či obsahuje všeobecné náležitosti (§ 20 zákona)
- či obsahuje náležitosti podľa osobitných ustanovení zákona (§ 37 ods. 2, § 50)
- a či účastník konania je zastúpený pred ústavným súdom (§ 22 zákona).

Na základe výsledku preskúmania podmienok konania pred ústavným súdom treba konštatovať:

1. Návrh obsahuje predpísané náležitosti (stanovené podmienky konania), podala ho oprávnená osoba, ktorá si zvolila kvalifikovaného zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

2. Navrhovateľ svoje podanie označil ako návrh na začatie konania o ochrane ústavných práv a slobôd a žalobnú žiadosť formuloval vo forme zrušenia platového dekrétu.

3. V návrhu navrhovateľ udáva, že platovým dekrétom stanovený základný plat je v rozpore so zákonom č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky i so zákonom č. 460/1992 Zb. - Ústavou Slovenskej republiky.

4. Podľa navrhovateľa patrí mu základný plat mesačne 13.500 Sk. Uchádza mu tým mesačne určitá suma, ktorú v mesiaci jún vypočítal na 6.300 Sk a v mesiaci júl na 4.163 Sk.

Navrhovateľ sa cíti dotknutý nepriznaním takého platu, aký

bol stanovený zákonom č. 120/1993 Z. z. poslancom. Oprávneným subjektom podľa čl. 130 ods. 1 písm. f/ Ústavy SR je každý, o ktorého práve sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 127. Vzhľadom na žalobný petit, mohlo by sa podanie navrhovateľa považovať za ústavnú sťažnosť podľa čl. 127, no podľa obsahu podania mohlo by ísť aj o konanie o súlade právnych predpisov, podľa druhej hlavy prvého oddielu zákona č. 38/1993 Z. z..

Podľa čl. 127 Ústavy SR ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti právoplatným rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými boli porušené základné práva a slobody, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Prioritu tu majú všeobecné súdy, kým ústavný súd má len subsidiárne postavenie. Zrejme si to uvedomil aj navrhovateľ, keď súčasne podal žalobu na všeobecný súd a žalobný petit označil ako mzdový nárok podľa § 80 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku.

Ak by si súd osvojil návrh v tom zmysle, že ide o ústavnú sťažnosť, musel by odpovedať na dve otázky:

1. či je možné napadnutý platový dekrét považovať za právoplatné rozhodnutie ústredného orgánu štátnej správy (čl. 127 ústavy)

2. či je možné považovať predsedu Mestského súdu v Bratislave za orgán štátnej správy, ktorý je kompetentný vydávať rozhodnutie, aké má na mysli čl. 127 ústavy.

Podľa § 8 zákona č. 80/1992 Zb., ústredným orgánom štátnej správy súdov je Minister spravodlivosti SR, orgánmi štátnej správy súdov sú predseda a podpredseda Najvyššieho súdu SR a predsedovia a podpredsedovia krajských súdov a Mestského súdu v Bratislave. Štátnu správu krajských a

okresných súdov vykonáva ministerstvo spravodlivosti priamo, alebo prostredníctvom predsedov týchto súdov (§ 9 zákona). Predseda krajského súdu vykonáva štátnu správu krajského súdu a okresných súdov v jeho obvode (rovnako to platí o Mestskom súde v Bratislave) tým, že zabezpečuje riadny chod krajského súdu po stránke hospodárskej a finančnej (§ 14 zákona). Z toho jednoznačne vyplýva, že predseda Mestského súdu v Bratislave má oprávnenie zo zákona, vydávať rozhodnutia, aké má na mysli čl. 127 Ústavy SR.

Ďalšou spornou otázkou, na ktorú treba odpovedať je:

1. Je platový dekrét správnym rozhodnutím ?
2. Ak by bol dekrét správnym rozhodnutím v takej podobe, ako bol vydaný, je právoplatný a vykonateľný, má náležitosti správneho rozhodnutia (výrok, odôvodnenie, poučenie o opravných prostriedkoch) ?

Obsahom správneho konania podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) je rozhodnutie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach právnických a fyzických osôb, v oblasti štátnej správy. Práva, právom chránené záujmy a povinnosti sa dotýkajú verejných záujmov a rozhodovaním o nich sa zabezpečuje splnenie úloh štátnej správy. Na rozhodnutie v oblasti samosprávy zákonodarstva obvykle sa použije ustanovenie o správnom konaní vtedy, ak je všeobecný záujem na tom, aby rozhodnutie orgánu samosprávy bolo preskúmateľné určeným správnym orgánom.

Platový dekrét nie je rozhodnutím v zmysle citovaného zákona, pretože rozhodnutie musí v zmysle § 47 ods. 1 obsahovať výrok, odôvodnenie a označenie o odvolaní (rozkladu). Ide o rozhodnutie organizačnej povahy, upravujúce vnútorné pomery orgánu, chýbajú mu predpísané náležitosti, navyiac každému

takémuto rozhodnutiu musí predchádzať správne konanie. To v tomto prípade nebolo a nebol ani dôvod pre jeho konanie. Platovým dekrétom predsedníčka Mestského súdu v Bratislave, vychádzajúc z jeho presného znenia, navrhovateľovi oznamuje, že v zmysle zákona č. 420/1991 Zb. o platových pomeroch sudcov a justičných čakatel'ov, v znení zákona č. 148/1993 Z. z., s účinnosťou od 16. 7. 1993 mu patrí základný plat podľa § 4 ods. 1 v 2. platovej skupine a v 3. platovom stupni vo výške 11.475 Sk mesačne.

Zákon o platových pomeroch sudcov a justičných čakatel'ov, v znení zákona č. 148/1993 Z. z., presne stanovuje podmienky na 6 určenie platu sudcu podľa praxe, i z hľadiska stupňa súdu, na ktorom pôsobí. To pri určení platu navrhovateľa bolo rešpektované. Navrhovateľom vymenované články ústavy (36a, 141, 144) nehovoria o konkrétnych platových náležitostiach sudcov, čo je pochopiteľné. (S tým sa zaoberajú už spomínané zákony.) Článok 36a ústavy hovorí, že zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä právo na odmenu za vykonanú prácu, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň. Článok 141 a 144 ústavy hovorí o nestrannom a nezávislom súdnictve. Logickú väzbu medzi nimi a čl. 6

36 ťažko nájsť. Dôstojná životná úroveň sa nemôže posudzovať subjektívnym názorom jednotlivca. Zákon č. 120/1993 Z. z., konkrétne jeho § 23 ods. 1, stanovuje priemerný plat sudcu a síce tak, že ním je plat poslanca uvedený v § 2. V odstavci 2 sa však uvádza, že platové pomery sudcov ustanoví osobitný predpis. Týmto osobitným predpisom je zákon č. 148/1993 Z. z.. V § 4 zákona sú uvedené príslušné hľadiská pre stanovenie platu. Orgán štátnej správy nemá tu možnosť voľnej úvahy. Zákon presne určuje platy 7 sudcom podľa praxe a stupňa súdu, na ktorom pôsobí.

Pokiaľ ide o žalobný petit, ten nie je v súlade s dôvodmi návrhu. V dôvodoch navrhovateľ vyslovuje názor, že zákon č. 420/1991 Zb., v znení zákona č. 148/1993 Z. z., je protiústavný a na základe nich vydaným platovým dekrétom bol porušený čl. 36 písm. a/ ústavy v spojení s čl. 28 Listiny základných

práv a slobôd. O čl. 36 písm. a/ ústavný súd už vyslovil názor. Článok 28 Listiny základných práv a slobôd hovorí tiež rovnako, že zamestnanci majú právo na spravodlivú odmenu za prácu a na uspokojivé pracovné podmienky s tým, že podrobnosti stanoví

zákon. Navrhovateľ označil svoje podanie za návrh na začatie konania o ochrane ústavných práv a slobôd občanov, ale v petite požaduje zrušenie platového dekrétu Mestského súdu v Bratislave.

O návrhu na zrušenie platového dekrétu č. SPR 3672/93 zo 16. 7. 1993 ústavný súd nemá kompetenciu rozhodnúť. Ide o pracovnoprávnú vec, o ktorej má konať a rozhodnúť všeobecný súd podľa Zákonníka práce, najmä keď v návrhu uvádza, že mu patrí doplatok na plate za mesiac jún a júl 1993. V doplnenom písomnom podaní zo 14. 9. 1993 navrhovateľ uviedol, že 13. 8. 1993, prakticky so súčasným písomným podaním na ústavný súd, zaslal aj žalobu na Obvodný súd Bratislava I a žalobný petit označil ako mzdový nárok podľa § 80 písm. b/ OSP. Odporcu označil Mestský súd Bratislava. V žalobe poukazuje na nesúlad zákona č. 148/1993 Z.z. s ústavou.

Navrhovateľ v písomnom podaní vyslovuje názor o nesúlade zákona č. 420/1991 Zb. v znení zákona č. 148/1993 Z. z. so zákonom č. 120/1993 Z. z. a s Ústavou SR. Nedovoľáva sa však vydania nálezu Ústavného súdu SR, ktorým by bol vyriešený takýto nesúlad. Svojím tvrdením o neústavnosti zákonov chce len docieľiť zrušenie platového dekrétu.

Ak navrhovateľ bude vedieť preukázať v čom je zákon č. 420/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1993 Z. z. protiústavný, má možnosť obrátiť sa s podnetom na subjekty vymenované v čl. 130 ústavy, napríklad na Generálneho prokurátora SR. Občan nemôže podať návrh na vyslovenie nesúladu právneho predpisu s vyššou právnou normou (čl. 125 ústavy).

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. f/ ústavy, občan má právo podať návrh na ústavný súd len podľa čl. 127 ústavy, t. j. ak boli rozhodnutím orgánu štátnej správy porušené jeho základné práva a slobody a ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 144 ods. 3 ústavy, súd (nie občan, aj keď je sudcom z povolania) môže sa obrátiť na ústavný súd, ak sa domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis odporuje zákonom. V takom prípade preruší súdne konanie. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky je preň, i pre ostatné súdy, záväzný.

Z toho, čo už bolo povedané, je nesporné, že návrh navrhovateľa napáda platový dekrét, ktorý nie je rozhodnutím správneho orgánu v zmysle čl. 127 Ústavy. Žiada ho zrušiť. Kompetencia ústavného súdu nie je daná. Návrh navrhovateľ označil ako návrh na začatie konania o ochrane ústavných práv a slobôd, spochybňujúc súčasne zákon č. 148/1993 Z. z., ktorý považuje v určitých ustanoveniach za protiústavný. Návrh o vyslovenie nesúladu nižšej právnej normy s ústavou môžu podať len subjekty uvedené v čl. 130 ústavy.

Ústavný súd SR predbežne na neverejnom zasadnutí prerokoval návrh navrhovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. a podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona ho odmietol z dôvodu, že ústavný súd nie je príslušný na konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný
opravný prostriedok.

V Košiciach dňa 10. novembra 1993

Za správnosť vyhotovenia

JUDr. Július Č e r n á k

predseda senátu